

PLANUL FINANCIAR DE O PAGINĂ

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro

www.actsipoliton.ro

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

Această ediție este publicată prin acordul cu Portfolio,
marcă a grupului editorial Penguin, o divizie a Penguin Random House LLC.

The One-Page Financial Plan

Copyright © 2015 by Carl Richards

Originally published by Portfolio/Penguin, a member of Penguin Group (USA) LLC.

© 2020 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Traducător: **Dana Dobre**

Redactor: **Anca Dobre**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Alexandra Ilie**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RICHARDS, CARL

Planul financiar de o pagină / Carl Richards; trad.: Dana Dobre. - Ed. 2. - București: ACT și Politon, 2023

ISBN 978-630-303-130-9

I. Dobre, Dana (trad.)

336

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vreți să o transmiteți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile și lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

CARL RICHARDS

PLANUL FINANCIAR DE O PAGINĂ

O METODĂ SIMPLĂ
DE A-ȚI ADMINISTRA BANII INTELIGENT

Traducere din limba engleză de

DANA DOBRE

Ediția a II-a

ap!
act și politon

*Pentru Societatea Secretă a Consilierilor
Financiarî Adevărați:
vă mulțumesc pentru binele pe care îl faceți în lume.*

CUPRINS

INTRODUCERE	9
PARTEA ÎNTÂI Descoperirea	29
1. CEA MAI IMPORTANTĂ ÎNTREBARE REFERITOARE LA BANI	31
2. ESTIMEAZĂ ÎNCOTRO VREI SĂ TE ÎNDREPTI	59
3. ÎNȚELEGE FOARTE CLAR CARE ESTE POZIȚIA TA ACTUALĂ	89
PARTEA A DOUA Cheltuieli și economii	105
4. BUGETUL CA INSTRUMENT AL CONȘTIENTIZĂRII	107
5. ECONOMISEȘTE CÂT POȚI DE MULT ÎN MOD REZONABIL	129
PARTEA A TREIA Investițiile	147
6. CUMPĂRĂ ASIGURAREA CARE ȚI SE POTRIVEȘTE CHIAR ASTĂZI	151
7. „CEA MAI BUNĂ INVESTIȚIE PE CARE AM FĂCUT-O ÎN VIAȚA MEA”: SĂ ÎMPRUMUT ȘI SĂ CHELTUIESC CU ÎNȚELEPCIUNE	163
8. INVESTEȘTE CA UN OM DE ȘTIINȚĂ	183
PARTEA A PATRA Strategii pentru a evita marea greșeală	213
9. ANGAJEAZĂ UN „CONSILIER FINANCIAR ADEVĂRAT”	215
10. ABȚINE-TE, PENTRU FOARTE MULT TIMP	227
MULȚUMIRI	237
Note	239

INTRODUCERE

CU PUȚIN timp în urmă, am purtat o discuție pe email cu Dan Heath. Este scriitor, și chiar unul de succes. Împreună cu fratele său, Chip, are la activ câteva bestselleruri *New York Times**, așa că m-a întrebat și pe mine la ce lucrez. I-am vorbit despre cele două idei de cărți pe care le aveam în minte, apoi, am adus în discuție un subiect la care mă gândeam de zece ani. Era vorba despre o carte pe care plănuiam să o scriu cândva, intitulată *Planul financiar de o pagină*.

— Aș cumpăra așa ceva, a spus el imediat.

Surprins plăcut de replica lui, i-am cerut lămuriri. Eram curios, fiindcă nu apucasem să-i spun decât titlul. Ce credea mai exact că va cumpăra? De unde interesul subit?

— Conceperea unui «plan financiar» mi se pare o sarcină covârșitoare, mi-a spus el. Va trebui să consult un avocat și un consilier financiar și să hotărâsc care sunt obiectivele mele pentru tot restul vieții și apoi să mă confrunt cu

* *Idei cu lipici*, carte și audiobook apărute la editura ACT și Politon, în anul 2018; *Switch* și *The Power of Moments*, în curs de apariție la editura ACT și Politon. (n.red.)

realitatea apăsătoare și deprimantă a planului de pensie (se pare că trebuie să economisești 7,8 milioane \$ până la vârsta de 65 de ani, dacă nu, ar trebui să te obișnuiești să mănânci mâncare pentru câini), după care să aleg dintre mii de fonduri de investiții. În plus, mai este în joc și planul 401(k) cu fondurile de obligațiuni impuse de un guvern latino-american și altele asemenea; prin urmare, singura decizie rațională este să *nu* îmi fac un plan financiar.”

Nu mă surprinde că ar reacționa așa, ținând seama că suntem invadați de opțiuni. Chiar și un drum banal la magazin devine problematic și epuizant. Am o prietenă la New York care locuiește la câteva străzi de un magazin sofisticat, care vinde maioneză. De câte feluri de maioneză avem într-adevăr nevoie? (Prietenă mea recunoaște că a încercat multe dintre ele și că sunt delicioase toate).

Bineînțeles că lucrurile devin foarte frustrante atunci când miza este mai mare decât maioneza pe care o punem în sendvișuri. Să luăm ca exemplu experiența recentă prin care am trecut cu câinele meu, Zeke. Avea niște probleme digestive (am să vă scutesc de detalii) și era clar că trebuia să îl ducem la veterinar, să-i facă un control. Probabil că sunt la fel ca tine: adică, ocupat. Atunci când s-a îmbolnăvit Zeke, tocmai ne pregăteam să plecăm în vacanță; aveam o grămadă de lucruri de făcut și copiii trebuiau duși de colo-colo la tot felul de activități.

Dar, din fericire, cabinetul veterinar se află la circa 200 de metri de biroul meu. Când l-am lăsat pe Zeke acolo, i-am spus veterinarului că am o groază de treburi de rezolvat:

— Ce-ar fi să mă întorc peste câteva ore, ca să aveți timp suficient să îl consultați?

Când am revenit, veterinarul mi-a spus că reușiseră să îmi facă un control complet, inclusiv un set de analize.

Apoi a concluzionat:

— Aveți trei opțiuni.

Acela a fost momentul în care am simțit că totul se prăbușește în jur.

Imediat ce a rostit „trei opțiuni”, am simțit că intru în panică. De fapt, am simțit că îmi bubuie capul.

În timp ce încercam să-mi stăpânesc emoțiile, a început să îmi explice prima opțiune. Cam pe la jumătate, n-am mai suportat. Am ridicat brațele în aer, m-am uitat în ochii ei și i-am spus:

— Oprită-vă! Spuneți-mi doar atât: dacă Zeke ar fi câinele dumneavoastră, ce ați face?

A început să îmi explice din nou opțiunile. Am oprit-o iar. Iar a început: alte opțiuni.

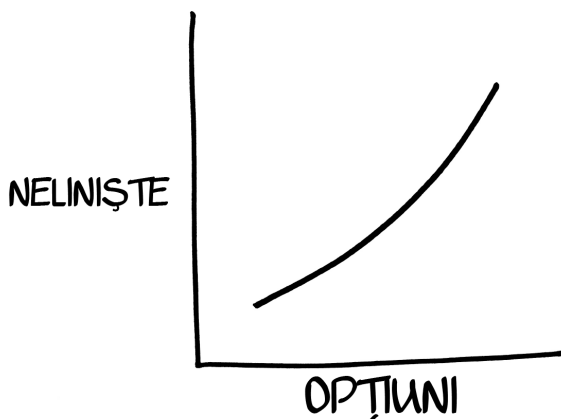
În cele din urmă, mi-am dus un deget la buze și efectiv i-am făcut semn să tacă. Apoi am spus foarte rar și răspicat:

— Nu. Serios. Pe bune. Nu mai vreau explicații medicale. Nu sunt de meserie și nu le înțeleg. Vă rog. Vă implor... Spuneți-mi doar ce să fac.

Majoritatea cărților, revistelor și paginilor web pe teme financiare tratează lucrurile la fel cum a făcut-o veterinarul meu: le oferă cititorilor o listă lungă cu opțiuni care nu face decât să le sporească confuzia. Nu e de mirare că prietenul meu renunțase la ideea unui plan financiar: nu știa nici măcar de unde să înceapă.

Și nu este singurul. Fie că iau masa cu prietenii, ori spun cu ce mă ocup unei persoane oarecare, se ajunge inevitabil

la subiectul pensie sau plan de investiții, subiect față de care oamenii se simt total depășiți. De multe ori mi s-a cerut același lucru pe care i l-am cerut și eu veterinarului: „Spuneți-mi doar ce să fac”.

Oamenii aceștia sunt inteligenți. Sunt extraordinari în ceea ce fac. Mulți dintre ei sunt o somitate în domeniul lor – experți în afaceri, științe și arte – și cu toate acestea, atunci când vine vorba despre finanțele proprii, se împotmolesc. Sunt paralizați de teamă că vor lua decizia greșită.

Nu mă surprinde că prietenii mei cei mai realizați sunt confuzi atunci când vine vorba despre economii și pensie. Atunci când fac un lucru, vor să-l facă așa cum trebuie. Nu vor doar sfaturi bune, vor *cel mai bun* sfat. Cei mai mulți au un raft plin cu cărți despre investiții sau finanțe, dar pur și simplu nu au timp să citească, așa că, în loc să facă „ceva greșit”, mai bine nu mai fac nimic.

Bineînțeles că nu numai teama de a greși este cea care nu ne lasă să acționăm: mai sunt și greșelile pe care le-am făcut deja și pe care nu vrem să ni le asumăm. Doar ideea că

trebuie să ne uităm peste extrasele de cont e stresantă, așa că le lăsăm să se adune claie peste grămadă, în speranța că se va întâmpla ceva care să ne salveze. Bineînțeles că ceea ce trebuie să schimbăm este propriul nostru comportament: ușor de zis, greu de făcut.

În prezent, circulă multe povești despre oameni care nu s-au mai descurcat din punct de vedere financiar din cauza boomului imobiliar și a crizei care a urmat, însă a fost un pic diferit când mi-am pierdut eu casa în 2012.

Sunt consilier financiar. Sunt plătit pentru a-i ajuta pe oameni să facă alegeri financiare inteligente. Ar fi trebuit să îmi dau seama că nu ne puteam permite o casă care costa aproape de două ori mai mult decât suma pe care o stabilisem noi de la bun început. Ar fi trebuit să îmi dau seama că era ceva ciudat în faptul că banca îmi acorda credit pe 100% din sumă. Ar fi trebuit să îmi ascult instinctul care îmi spunea că *ceva e în neregulă*.

Sunt consilier financiar, însă nu am stat niciodată să analizez de ce ar fi nevoie ca un lucru să meargă. Tot ce mi-am dorit a fost să am încredere în agentul nostru imobiliar, în ciuda faptului că și el câștiga bani din tranzacție. Și a fost foarte ușor să mă convingă că avusese dreptate, cel puțin la început. Ne-a plăcut foarte mult noua noastră casă. Copiii au mers la o școală de stat extraordinară și ne-am făcut câțiva prieteni minunați. Puteam să mă plimb cu bicicleta în zona Red Rocks, o zonă mai sălbatică de la marginea orașului. Și pentru o vreme, situația de pe piața imobiliarelor mi-a alungat orice îndoială.

Prețurile tot creșteau... până când, ei bine, știți ce s-a întâmplat.

Da, sunt consilier financiar. Totuși, cum eram entuziasmat de venitul meu care creștea la fel de rapid ca și prețul caselor, am ajuns să nu mai gândesc ca un consilier financiar.

S-ar putea ca unii să spună că nu mai gândeam deloc. Nu făceam decât să mă iau după ceilalți.

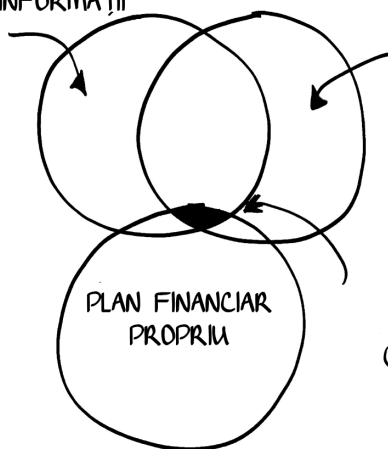
După ce am asistat la triplarea valorii casei mele și am folosit diferența de capital pentru a porni o afacere, piața imobiliarelor s-a prăbușit mai repede decât ți-ai fi putut închipui. În doar câteva luni ne-am trezit că trebuia să ne mutăm înapoi în Utah și că aveam datorii mai mari decât valora casa. După ce am negociat cu banca aproape un an de zile, toată lumea a fost de acord că cea mai bună opțiune era să vindem rapid.

Pe cât de devastatoare a fost această experiență, pe atât de prețioase au fost învățămintele cu care ne-am ales: cel mai bun plan financiar nu are nicio legătură cu situația

economică, cu sfaturile agentului imobiliar sau cu pachetul nemaipomenit de acțiuni despre care ți-a spus cumnatul tău.

Dar are legătură, și încă una mare, cu ceea ce este cel mai important pentru tine.

CĂRȚI MARI, GROASE,
PLINE DE INFORMAȚII

ȘTIRI IMPORTANTE
LA NIVEL MONDIAL

PLAN FINANCIAR
PROPRIU

INTERSECȚIA
CELOR TREI
(FOARTE MICĂ!)

În ultimele două decenii am purtat mii de discuții pe această temă. Am lucrat cu sute de clienți la planuri financiare personalizate și am vorbit cu sute de consilieri despre ideile și metodele lor cele mai bune. Și, după cum voi povesti pe parcursul acestei cărți, am învățat din experiență. Am făcut greșeli pe care niciun consilier financiar rațional nu ar trebui să le facă dar, pe lângă consilier financiar, sunt și eu om, și să fii om înseamnă într-o mare măsură inclusiv să fii irațional.

Deciziile proaste și iraționale în privința banilor nu sunt „eșecuri”; se întâmplă când niște ființe emoționale trebuie să ia decizii de viitor pe baza unor informații limitate. Nu sunt lucruri de care să fugim; sunt lucruri de care trebuie să ținem seama, din care putem învăța și, da, chiar lucruri în funcție de care putem să ne facem planuri. Ținând cont de toate acestea, vom renunța la orice aspirație către perfecțiune și ne vom angaja într-un proces de estimare și reglare atunci când lucrurile nu merg așa cum am prevăzut. Vom încerca să facem estimări cât mai exacte, dar nu vom deveni obsedați de ideea de a nu greși.

Cât de important este să începi? „O familie obișnuită, ai cărei membri lucrează, nu are practic niciun fel de economii pentru pensie”, a fost una dintre concluziile frapante ale unui raport al Institutului Național pentru Pensie din 2013. „Când se face referire la toate tipurile de familii – nu doar la cele care își permit să cotizeze pentru pensie – media unui cont obișnuit de pensie este de 3.000\$ pentru familiile apte de muncă și de 12.000\$ pentru familiile cu persoane aflate aproape de vârsta pensionării. Două treimi dintre familiile apte de muncă, cu vârste cuprinse între 55 și 64 de ani, cu cel puțin un membru care are un venit, au economii pentru pensie mai mici decât venitul lor anual, ceea ce reprezintă un nivel mult mai scăzut față de nevoile pe care le vor avea pentru a-și menține un standard de viață decent la vremea pensionării.”¹

Dacă citești această carte și iei anumite decizii, te vei descurca mai bine decât majoritatea vecinilor tăi.

Un lucru pe care nu îl vei găsi în această carte este o strategie magică de investiții. Există o întreagă industrie clădită în jurul ideii conform căreia planificarea financiară de succes presupune găsirea celei mai bune oportunități de investiție: dacă am investi destul timp sau am avea relațiile potrivite, am reuși să identificăm următorul pachet de acțiuni, sector sau fond de investiții cu potențial. Cu toate acestea, cercetările demonstrează destul de clar că această strategie nu e cea câștigătoare. Pur și simplu nu ne pricepem să anticipăm cum va arăta următorul Google.

Ceea ce vei găsi în această carte sunt câteva sfaturi care, la prima vedere, ar putea să pară că nu își au rostul într-o carte de planificare financiară. Primele trei capitole te vor familiariza cu genul de întrebări și discuții care apar de obicei atunci când îmi ajut clienții să își creeze un plan financiar personalizat. Unele dintre ele ar putea să pară genul de întrebări pe care le-ai găsi într-o carte de dezvoltare personală, dar te asigur că aceasta nu este o carte plină de promisiuni deșarte și sloganuri marcă înregistrată. Este o carte despre răspunsuri.

Dar uite care-i treaba: răspunsurile tale nu ar trebui să semene nici cu ale mele, nici cu ale vecinului. De aceea vom începe cu câteva întrebări nu doar despre *cum* să economisești și să investești banii, ci și despre *motivul* pentru care ar trebui să faci asta.

Știi ce vrei să faci: să sari direct la capitolul în care se răspunde la întrebarea „Unde să investesc banii și câți?” Aproape toți clienții cu care am lucrat au intrat în biroul meu cu o atitudine de felul: „Așa, tinere, ia să văd ce poți” și, ca să fiu sincer, am fost tentat să scriu o carte special pentru

asemenea persoane. Aș putea să scriu despre cum să alegi cel mai bun pachet de acțiuni; aș putea să scriu o carte cu titlul *Un pachet de acțiuni care să îți schimbe viața*. Aș avea ocazia să merg la toate emisiunile de televiziune, dar nu te-aș ajuta cu nimic. Nu aș face decât să particip și eu la circ. Nu din acest motiv am scris această carte. Scopul meu a fost să ajut pe cine are nevoie, un prieten, pe mama sau pe amicii cu care iau masa.

Chiar trebuie ca planul financiar pe care îl propun să încapă pe o pagină?

Cu puțin timp în urmă, eu și soția mea încercam să luăm câteva hotărâri financiare foarte importante. Pierdusem deja mult timp cu detalii, deschiseseam conturi de economii, încheiasem asigurări și concepusem un plan de investiții. Dar, ori de câte ori trebuia să luăm o decizie clară, ne împotmoleam în tot felul de detalii. În cele din urmă, cum ajunseseam extrem de frustrat, m-am întrebat: „Ce-ar fi dacă aș încerca să rezum totul pe o singură pagină? Care ar fi lucrurile care contează *cu adevărat*?”

Am observat că am un marker pe birou și hârtie mai groasă în imprimantă, așa că am scos-o și am notat cele trei sau patru lucruri care erau foarte importante pentru noi.

Primul era răspunsul la întrebarea: „De ce? De ce sunt banii foarte importanți pentru noi?” Era un fel de declarație a valorilor noastre, ceva care să ne reamintească motivul pentru care muncim mult și economisim bani.

Celelalte trei erau lucruri clare pe care trebuia să le facem pentru a ne atinge principalele obiective financiare:

1. Voiam să ne asigurăm că ne alimentăm complet conturile de pensie, în fiecare an.
2. Voiam să depunem o anumită sumă de bani în conturile celor patru copii ai noștri, în fiecare an.
3. Voiam să depunem toți banii pe care îi economiseam în plus într-un cont pentru a cumpăra cândva o casă.

Asta a fost tot.

Apoi am uitat de ele.

A trecut cam o lună înainte să ne trezim puși în situația de a lua o altă decizie importantă și să avem o discuție asemănătoare.

Și atunci am zis: „Ia stai puțin. Cred că am făcut asta deja”. Așa că am căutat planul de o pagină. La urma urmei, consumasem destulă energie ca să luăm aceste decizii. De ce să o luăm de la capăt?

Există câteva lucruri importante de ținut minte despre planul tău de o pagină.

Nu există două planuri financiare care să arate la fel. Al tău probabil va arăta diferit de cel pe care l-am creat eu și soția mea. Asta e și ideea.

TIMP PETRECUT CU FAMILIA ȘI
FĂCÂND LUCRURILE CARE NE PLAC!

- ① ALIMENTĂM COMPLET CONTURILE
DE PENSIE ÎN FIECARE AN
- ② DEPUNEM BANI ÎN CONTURILE
PENTRU EDUCAȚIA COPIILOR
ÎN FIECARE AN
- ③ ECONOMISIM PENTRU CASĂ

Probabil că ceea ce este cel mai interesant la planul de o pagină sunt chiar lucrurile care nu se regăsesc acolo. Cum rămâne cu toate detaliile despre câți bani intenționezi să investești în fiecare an sau ce asigurare de viață să alegi? Nu îți face griji: voi trata toate aceste subiecte pe parcursul cărții, învățându-te strategii care vor face ca toate aceste decizii să nu mai pară atât de complexe. Planul tău de o pagină reprezintă doar cele trei sau patru lucruri care sunt cele mai importante pentru tine: câteva acțiuni pe care trebuie să le întreprinzi, urmate de o frază care să îți aducă aminte de motivul pentru care le faci.

Îți sugerez să folosești un marker dintr-un motiv anume: nu poți să te lungești dacă scrii cu el. Folosirea unui marker care scrie gros și a hârtiei groase te obligă să fii scurt și precis și nu te lasă să te pierzi în detalii. Nu poți să scrii prea multe pe o pagină atunci când folosești un marker: această limitare te ajută să te concentrezi pe ceea ce este într-adevăr important.

Scopul nu este să creezi „un plan de o pagină pentru tot restul vieții”. Conceperea unui plan financiar presupune un proces. Eu și soția mea ne consultăm deseori planul; ori de câte ori trebuie să luăm o decizie importantă el este acolo să ne îndrume, însă sunt sigur că îl vom modifica de multe ori.

Și când ne schimbăm obiectivele, schimbăm și markerul și luăm o coală nouă.

Gândește-te la planul tău de o pagină ca la un instantaneu, nu ca la o carte tehnică.

Dacă ai asamblat vreodată o jucărie pentru copii, știi că majoritatea se vând însoțite de un manual de instrucțiuni de 50 de pagini. Sigur că da, instrucțiunile de 50 de pagini

sunt extrem de importante, esențiale chiar, dacă vrei ca poarta castelului să se deschidă sau să poți lansa racheta, dar ceea ce contează cel mai mult este imaginea de pe cutie. Imaginea îți arată dacă ești pe drumul cel bun.

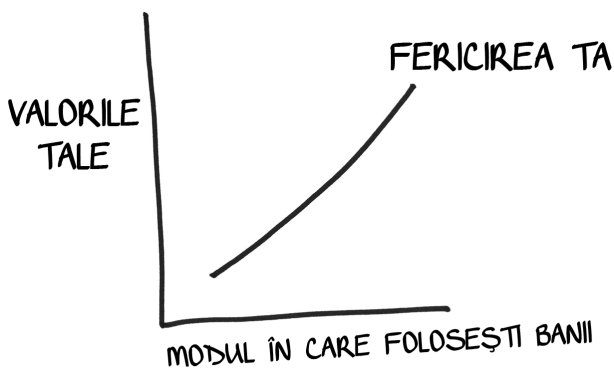
La fel de important este să faci alegeri potrivite în privința alocării banilor în fondul 401(k) și a plății creditelor de consum – și am să îți explic detaliat în această carte cum ar trebui să procedezi –, dar este de asemenea util să ții minte în primul rând de ce trebuie să iei toate aceste decizii. Planul de o pagină te înștiințează dacă te îndrepti către atingerea obiectivelor sau trebuie să faci câteva modificări.

Amintește-ți că în cartea *Planul financiar de o pagină* nu este vorba despre cum să faci lucrurile „așa cum trebuie”. Este vorba despre cum să accepți ideea că întotdeauna vei face lucrurile cel puțin un pic greșit. Vei pierde slujba despre care credeai că este sigură, îți vei asuma un risc financiar în urma căruia nu vei obține rezultatele pe care credeai că le vei obține, vei avea gemeni atunci când făceai planuri pentru un singur copil. Cu alte cuvinte, viața este imprevizibilă. Am descoperit că cel mai bine este să creezi un plan financiar care să ia în considerare neprevăzutul: un plan care să te pregătească să faci rapid modificări care să nu te afecteze foarte tare, astfel încât dezamăgirea pe care o resimți să nu devină un dezastru.

În cartea aceasta este vorba și despre cum ajungi să îți fie foarte clar ce îți dorești, astfel încât să nu mai fii așa de impresionat de noua mașină a vecinului sau de reclamele la un smartphone nou și sofisticat – toate acele promisiuni

ale „visului american” care ar putea să nu aibă nicio legătură cu ceea ce este cel mai important pentru tine. Am căzut și eu în capcana unor astfel de promisiuni, așa că știu cât de tentant poate fi să renunți la valorile tale în favoarea celor unanim acceptate. Dar, atunci când vopseaua de pe mașină începe să se exfolieze și gadgetul cel nou zace în sertar lângă toate celelalte, nu poți să nu te întrebi dacă nu cumva ți-ai irosit banii câștigați din greu pe lucruri lipsite de însemnătate.

Alte vești bune: activitățile de bază pe care ți le sugerez nu îți răpesc foarte mult timp. De fapt, este genul de discuție pe care poți să o porți cu partenerul sau cu un prieten de încredere și durează cam o oră.

După ce vei fi trecut prin acest proces, voi schimba macazul și te voi învăța câteva strategii simple de rezolvare a tuturor aspectelor, de la economisirea pentru pensie până la reechilibrarea contului 401(k) în fiecare an. Deși nu cred că un plan financiar e de natură să se potrivească tuturor,

cum știu că ești ocupat, am conceput câteva exerciții și sfaturi de bază care ar trebui să îți mențină planul financiar cât mai simplu cu putință.

Scopul acestei cărți este să ridice puțin cortina: să îți arate cum funcționează planificarea financiară reală și să te ajute să vezi cum este să lucrezi cu un consilier financiar adevărat. Fie că lucrezi cu un consilier fie că lucrezi singur, cartea de față te va ajuta să înțelegi pașii de bază pentru a crea un plan personalizat, care ține cont de valorile și obiectivele tale personale.

Înainte să trecem la treabă, vreau să îți dezvălui câteva lucruri pe care le-am învățat de-a lungul celor două decenii de consiliere financiară și a celor patru decenii în care m-am comportat ca o ființă umană irațională și de care sper că vei ține cont și după ce vei încheia lectura acestei cărți.

Unul este acela că problemele nu sunt niciodată atât de grave pe cât par a fi. Când eram foarte deprimat și simțeam că deciziile mele au pus în pericol nu numai casa și afacerea, ci și fericirea familiei mele, m-am oprit, am tras aer în piept și mi-am dat seama că, deși multe lucruri păreau să fi scăpat de sub control, aveam încă posibilitatea să fac câteva schimbări care să mă readucă pe drumul cel bun. Astăzi locuiesc cu chirie, nu mai sunt proprietar și trăiesc mai modest decât trăiam la apogeul boomului imobiliar, dar îmi este foarte limpede ce este important pentru mine: să petrec timp cu familia mea și să îi ofer cât mai multe oportunități interesante.

Un alt lucru pe care l-am învățat este acela că trecem cu toții prin asta. Fiecare persoană și fiecare familie are specificul ei, dar majoritatea deciziilor financiare sunt

determinate de dorința de a ne simți fericiți și în siguranță. Bineînțeles că varianta mea de fericire și condițiile de siguranță nu vor semăna probabil deloc cu cele ale prietenei mele care nu are copii și tot ce își dorește este să aibă timp să călătorească și să realizeze obiectivele ei ce țin de creație. Așadar de ce ar semăna planul meu financiar cu al ei?

Este ceva de care încerc să țin cont ori de câte ori mă confrunt cu o decizie financiară nouă. De când am abordat aceste aspecte cu clienții și prietenii mei, am observat că și-au dat seama că lucrurile pe care le credeau imposibile – să ia o pauză de la muncă pentru a-și întemeia o familie, să petreacă mai mult timp cu copiii, să achite datoriile uriașe – erau de fapt realizabile.

Ceea ce mă aduce la ultimul motiv pentru conceperea unui plan. Crearea unui plan financiar este una dintre cele mai bune metode pentru a câștiga lucrul acela pe care și-l dorește toată lumea: mai mult timp.

Scopul nostru nu este să creăm un plan de o sută de pagini, care să ne preocupe în fiecare zi. Din contră: odată ce am folosit planul de o pagină pentru a ne concentra pe economii și investiții, este de dorit să facem tot ce se poate pentru a uita de toate detaliile neînsemnate, automatizând procesele ori de câte ori este posibil. În acest fel nu vom fi tentați să ne îndepărtăm de plan de fiecare dată când piața fluctuează.

Am un prieten care a calculat cât timp are acum în plus, fiindcă nu mai trebuie să verifice în detaliu situațiile financiare în fiecare săptămână. A fost șocat să descopere că e vorba despre o perioadă incredibilă de 4-6 ore pe săptămână! Și nu numai că are mai mult timp, dar, încetând să-și